

Notulen

van het verhandelde in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Midden-Delfland, gehouden op dinsdag 29 maart 2022, 19.30 uur.

Voorzitter : A.J. Rodenburg, burgemeester

Griffier : A. de Vos

Aanwezig : de heer A. van den Berg (CDA), de heer T.A. Buitelaar (OGP Midden-Delfland), de heer J. van der Eijk (VVD), de heer A.J. Gebben (VVD), de heer J.G. Jongsma (OGP Midden-Delfland), de heer N.C. Knaap (OGP Midden-Delfland), mevrouw D. Langeveld (CDA), de heer F.J. van Lier (Mijn Partij!), de heer J.J.C. Moerman (VVD), de heer R.H.P. Ringeling (ChristenUnie), de heer E.N.H. Roeling (Mijn Partij!), mevrouw E.C. Snethlage-Barnard (PvdA), de heer J.P. van der Spek (Mijn Partij!), de heer R.E. Vieira (D66), mevrouw V. van 't Westeinde (CDA) en de heer R.H.G. Zwaard (CDA)

Afwezig : mevrouw M.E. Heutink (OGP Midden-Delfland)

Tevens aanwezig: de heer F.J.M. ten Have, mevrouw W. Renzen-van Leeuwen, mevrouw S. Smit, wethouders

1. Opening van de vergadering

De **voorzitter**: Dames en heren, ik heet u bij deze van harte welkom bij deze vergadering van de gemeenteraad waarin we ook afscheid gaan nemen. Het is uw laatste vergadering in deze samenstelling. Morgen zal er een andere samenstelling van de gemeenteraad zijn en vandaag gaan we dus een periode afronden. Ook bijzonder hartelijk welkom aan de medewerkers van de schrijvende pers, fijn dat u er ook weer bent. Vanuit de WOS is ook altijd belangstelling. Anderen zitten op de publieke tribune en het is leuk dat u er ook bij bent. Ook een bijzonder hartelijk welkom aan de mensen die deze vergadering vanuit huis gaan bijwonen. Ik zal ook meteen melden dat mevrouw Heutink helaas vanavond niet aanwezig kan zijn. Ze had zich op deze vergadering verheugd maar zij kan vanwege ziekte hier niet zijn. Ik hoop dat zij via de webcast kan meekijken. Ze is dus wel met ons verbonden, ook al is ze vanavond niet aanwezig. Voor de rest is de raad compleet.

2. Spreekrecht voor belangstellenden

De **voorzitter**: Niemand heeft zich voor dit agendapunt aangemeld.

3. Vaststellen van de agenda

De agenda wordt vastgesteld.

4. HAMERSTUK

4a. Vaststellen verslag openbare vergadering d.d. 22 februari 2022

Het verslag wordt vastgesteld.

5. Mogelijkheid tot het stellen van vragen

De **voorzitter**: Door een van uw leden is een vraag gesteld. Mevrouw Langeveld, u heeft het woord.

Mevrouw **Langeveld**: Het CDA heeft inderdaad een aantal vragen gesteld over de communicatie over de opvangmogelijkheden voor vluchtelingen uit Oekraïne. Ik wil het college hierbij bedanken voor de snelle en goede beantwoording van de vragen. Ik heb ook nog even op de website gekeken en alles is heel erg goed te vinden. Mijn complimenten daarvoor. Ik hoop dat de inwoners het telefoonnummer en het e-mailadres goed weten te vinden.

BESPREEKPUNTEN

6. Oordeel over verloop van de raadsverkiezingen d.d. 14 tot en met 16 maart 2022 te Midden-Delfland

De **voorzitter**: De twee bespreekpunten zijn bijzondere besluiten die niet in een commissie zijn voorbereid. De besluiten zijn voorbereid door een commissie uit uw midden. De commissie bestaat uit de heer Van den Berg, de heer Buitelaar en mevrouw Snethlage. Alle drie nemen zijn vandaag afscheid. Zij hebben zich aan de hand van de stukken een oordeel gevormd over het verloop van de raadsverkiezing en ze zullen laten weten wat de conclusie is van het onderzoek naar de geloofsbrieven. De voorzitter van de commissie is de heer Van den Berg. U heeft het woord.

De heer **Van den Berg**: De commissie heeft de tijd genomen om dit goed te onderzoeken. We geven het advies aan de raad om te verklaren dat de op 16 maart 2022 gehouden raadsverkiezing te Midden-Delfland wettig is verlopen.

De **voorzitter**: Als de raad verder geen opmerkingen heeft, kunnen we vaststellen dat dit besluit bij hamerslag is genomen.

Het voorstel wordt bij acclamatie aangenomen.

7. Besluit tot toelating leden gemeenteraad

De **voorzitter**: De heer Van den Berg, aan u het woord.

De heer **Van den Berg**: Dezelfde commissie heeft het voorwerk gedaan en heeft alles nog even goed nagelopen. Ook andere mensen hebben er goed naar gekeken maar wij hebben het nog even gecheckt. We adviseren de raad om de kandidaten die door het centraal stembureau zijn benoemd en van wie de geloofsbrieven zijn goedgekeurd morgen toe te laten tot de gemeenteraad.

De **voorzitter**: Er zijn geen andere sprekers over dit punt en dat betekent dat we het advies kunnen overnemen.

Het voorstel wordt bij acclamatie aangenomen.

8. Bij het einde van de raadsperiode 2018-2022

De **voorzitter**: Ik zal u als voorzitter toespreken en daarvoor ga ik naar het spreekgestoelte. Daarna is het woord aan de fractievoorzitters van de OGP Midden-Delfland en het CDA om hun afscheidnemende raadsleden namens de fractie toe te spreken. De fractievoorzitter van de PvdA zal ook spreken, namelijk in hoedanigheid van afscheidnemend raadslid. Ik heb begrepen dat de heer Gebben het woord voert voordat de afscheidnemende raadsleden zelf het woord voeren.

De heer **Ringeling**: Mogen andere leden ook kort iets zeggen voordat de leden hun afscheidspeech houden?

De **voorzitter**: Het staat iedereen in principe vrij iets te zeggen. Als de heer Gebben heeft gesproken, zal ik kijken wie nog iets heeft toe te voegen.

Beste allemaal, ook de kijkers thuis en mevrouw Heutink: ik kijk vol in de camera, u ziet mij maar wij zien u niet, maar u bent met ons verbonden. Deze raadsperiode was een bijzondere periode. Dat kunnen we wel vaststellen. Het was een periode waarin we met elkaar veel hebben meegemaakt en waarin we onze verantwoordelijkheid hebben gedragen. Uw verantwoordelijkheid als lid van de gemeenteraad houdt deze dagen op. Voor vier van jullie is dat definitief en voor anderen weer niet, en die gaan we terugzien in de gemeenteraad. Sommigen nemen afscheid van de raad om niet meer terug te keren als lid van de fractie. We gaan daarover zo meteen nog meer horen, in het bijzonder over hoe die leden in de fracties hebben gefunctioneerd. Ik ga straks nog een bijzonder woord richten tot mevrouw Heutink, die fractielid was van de OGP Midden-Delfland, tot André Buitelaar, ook van OGP Midden-Delfland, en tot Arie van den Berg van het CDA. Ellen Snethlage van de PvdA neemt ook afscheid, de PvdA haalde onvoldoende stemmen om opnieuw in de raad gekozen te worden.

In algemene zin mogen we terugkijken op een periode waarin heel veel is vergaderd. Er waren ontzettend veel informatiebijeenkomsten waar u allen eigenlijk altijd bij aanwezig was. Vier gemeentebegrotingen zijn behandeld, 59 moties zijn ingediend en op grond van het Reglement van

Orde zijn 46 vragen gesteld. Er zijn natuurlijk ook heel veel technische vragen gesteld maar het precieze aantal weet ik niet. Het waren er in ieder geval echt heel erg veel. U heeft uw werk grondig gedaan. In de vergaderingen werden veel onderwerpen behandeld. We hebben echt over alles met elkaar gesproken, niet in de laatste plaats over het Sociaal Domein. In deze gemeenteraad is veel over bestemmingsplannen gesproken, en ook verkeersplannen kwamen vaak aan de orde. Parkeren is een terugkerend thema in de gemeenteraad. Eigenlijk was er voor iedereen wel een thema om het woord over te voeren. We hebben geen raadsleden kunnen vinden die in deze periode niet het woord hebben gevoerd.

De vergaderingen werden overigens ook best aardig bekeken, ook door de inwoners. Bij tijd en wijle hebben we dat in onze systemen gecheckt, samen met de griffier, en er was eigenlijk geen enkele vergadering waar niemand heeft meegekeken. Dat is mooi. Iedereen is ook zeer belangstellend geweest naar alles wat u tijdens de vergaderingen naar voren heeft gebracht. We zijn er aan gewend geraakt dat je, als je de microfoon aanzet, direct op het beeldscherm van de kijkers thuis verschijnt. De digitale vergaderingen waren ook nog wel eens een keertje wat confronterend. We hebben allemaal geleerd dat je je microfoon moet uitzetten als je niet spreekt, en u weet dat we heel wat huis-, tuin- en keukengeluiden hebben gehoord tijdens de vergaderingen. We weten ook precies wie een heel authentieke klok heeft, want soms begon die klok precies om 19.30 uur te slaan. Een van u weet precies wie ik bedoel en voor de anderen laat ik dat het raadsel van de avond blijven. Gelukkig gaan we weer op onze oude vertrouwde wijze vergaderen in de raadzaal. Er moet natuurlijk wel wat geld worden geïnvesteerd in een nieuwe geluidsinstallatie want die is bezweken zullen we maar zeggen. Uw opvolgers zullen daarvoor wel een voorstel ontvangen maar die zullen u wel vragen wat u met het microfoonsysteem heeft uitgevoerd.

Het college zette in 2018 het coalitieprogramma om in een collegeprogramma. De hoofdlijnen werden bij de aanvang van de periode in een korte video gepresenteerd op de sociale media. De wethouders maakten het programma bekend en hebben er keihard aan gewerkt, in samenwerking natuurlijk met de gemeenteraad. Diverse wensen zijn gerealiseerd en diverse wensen zijn in de steigers gezet. Helaas, niet alle voornemens zijn volledig gerealiseerd. Sommige kwesties zijn weerbarstig en vragen gewoon meer tijd. Soms vroegen ze zo veel meer tijd dat een politieke wens pas in een volgende raadsperiode gerealiseerd zou kunnen worden. Denk aan de woningbouwplannen die in de steigers staan. Velen van u zien liever woningen in de steigers dan plannen in de steigers staan, maar goed, het kost vaak tijd en dan kunnen pas de opvolgende colleges de vruchten van de plannen plukken. Dat patroon van overloop zien we eigenlijk iedere vier jaar.

Met veel enthousiasme gingen we aan de slag. Met de wethouders Hans Horlings, Sonja Smit en Wendy Renzen namen de partijen plaats in het college. Met elkaar als gemeenteraad zaten we boordevol enthousiasme om de voornemens uit de verkiezingsprogramma's, waarover u campagne heeft gevoerd, waar te maken. Tot corona in het maatschappelijk leven kwam. De activiteiten binnen de gemeente kwamen eigenlijk tot stilstand; er kwamen wel heel mooie activiteiten voor terug maar het samenleven werd een samenleven op afstand. De beleidsvoornemens die we hadden, kwamen hier en daar wel in een heel ander perspectief te staan. Er waren zorgen om inwoners die getroffen werden door corona, zorgen om bedrijven die tot stilstand kwamen en om de financieel-economische effecten voor onze gemeente. Maar niemand had kunnen voorspellen hoe hard corona in de bestuurlijke omgeving erin zou beuken. Ook onze wethouder Hans Horlings overleed ten gevolge van het coronavirus. Juist op een dag als vandaag mogen we aan hem denken. Hans was wethouder tot 31 maart 2020. De CDA-fractie moest halverwege de rit, hoe moeilijk de situatie ook was, op zoek naar een nieuwe wethouder. De gemeente mag blij zijn, en als gemeenteraad zijn we dat ook, dat Frank ten Have in mei 2020 als wethouder kon worden geïnstalleerd. Hij bleek uitstekend in staat om ons gemeentelijk beleid op belangrijke onderdelen verder vorm te geven. Het college gaat nog even door en een woord van afscheid volgt als jullie afscheid daar is, want jullie termijn eindigt als voorzien is in jullie opvolging. Dat moment wordt bepaald door het tempo van de coalitieonderhandelingen. Vroeger gold een termijn van zes weken maar nu kan formeren in theorie zelfs een hele raadsperiode duren. Sonja wil op enig moment op vakantie maar dat staat niet in de tekst. Ik had moeten zeggen dat je als gemeente zo'n bijzondere wetenswaardigheid natuurlijk niet op je naam wilt hebben.

De campagnetijd was gelukkig wel weer een tijd waarin het mogelijk was om elkaar weer te ontmoeten en elkaar aan te raken. De boks en het stunts met de elleboog was allemaal wel heel erg gekunsteld maar we waren er wel een beetje aan gewend geraakt. Nu mag je weer naast

elkaar zitten en je mag weer naast elkaar staan. Bijeenkomsten en feesten zijn weer mogelijk. Een aantal van u in de gemeenteraad wil dat ook heel graag en organiseert van alles en nog wat. Het is fijn dat dat allemaal weer kan, hoewel de toestand in de wereld nu weer de nodige zorgen geeft. Een oorlog op zeer korte afstand die velen in de greep houdt. Dan voel je toch weer een soort rem op de feestelijkheden. Tegelijkertijd realiseren we ons ook dat een democratie van hele grote waarde is; dat een politieke baas van een land niet zomaar z'n eigen gang kan gaan, dat er controle bestaat, dat er een volksvertegenwoordiging is die een rol van betekenis heeft en dat de rechtsstaat door onze politieke leiders wordt gerespecteerd, op landelijke niveau maar natuurlijk ook op lokaal niveau. We mogen blij zijn dat er bestuurders zijn die echt dagelijks betrokken zijn bij de samenleving, en algemeen bestuurders, wethouders en raadsleden, die oprecht geïnteresseerd zijn in wat onze inwoners bezighoudt en die de politieke arena niet voor het eigen gewin maar voor het algemeen belang en welzijn van onze inwoners benutten. Iedereen weegt dat natuurlijk op zijn eigen wijze af, hoe je dat doet als politiek, maar altijd met respect voor elkaar en zo hebben we dat hier in onze gemeenteraad altijd gedaan. Zo hoort het en zo doen we dat dus hier met elkaar. Zoals gezegd nemen we vandaag afscheid van de gemeenteraad die in maart 2018 aantrad en nu vier jaar later afzwaait. We nemen ook afscheid van commissieleden en steunfractieleden die de raadsleden terzijde hebben gestaan op bepaalde onderwerpen, ook met expertise, en ook naar jullie toe een bijzonder woord van dank. Hartelijk dank voor de inzet. Sommige gemeenteraadsleden nemen definitief afscheid en anderen komen terug in de nieuwe gemeenteraad die morgen aantreedt. Ik had voor de vergadering even overleg met de griffier en het zou zo maar kunnen dat we een hele korte periode geen raad hebben. Een soort radeloze situatie. Daar zaten we even over na te denken en de termijn is heel erg kort. Morgen gaat de gemeenteraad natuurlijk weer heel hard aan de slag.

Tegen iedereen die hier aanwezig is als lid van de gemeenteraad wil ik zeggen: heel hartelijk dank voor jullie inzet in de afgelopen vier jaar. We hebben voor jullie een cadeau uitgekozen, dat heb ik samen met de griffier voorbereid en, hoe kan het ook anders, het is een cadeau uit de categorie streekproducten. Het zijn heel mooie kistjes met een opdruk van ons Midden-Delfland. Dat is een collectorsitem dat niet meer terug hoeft naar de winkel. U mag het houden. Het is lekker om van te genieten, het is heerlijk van dichtbij uit de streek, kortom het is een soort puur Midden-Delfland. Dan wil ik in het bijzonder nog enkele woorden richten tot de leden die we morgen niet meer terugzien in de gemeenteraad.

Ik wil beginnen met Ria Heutink, ook al is ze in deze vergadering niet aanwezig. In onze raad mag Ria gezien worden als een raadslid dat met rust en senioriteit haar punten aan de orde stelde. Zij stond voor haar punten en maakte die ook helder. Ze is ook begaan met het welzijn van de jongeren in onze gemeente, en zij stelde een aantal vragen op grond van artikel 42 van ons Reglement, bijvoorbeeld over de rijksmiddelen Cultuur. Dat deed ze vanuit de gedachte de raad mee te nemen in de bestedingsmogelijkheden van deze gelden, ook gezien de moeilijke situatie waarin de culturele sector terechtgekomen was. Zij voelde zich als een vis in het water wanneer ze bijvoorbeeld geïnteresseerde kandidaat-raadsleden vertelde over het werk dat ze deed als raadslid en ze probeerde hen daar ook enthousiast voor te maken. Een aantal van de nieuwe toetreders heeft van haar les gekregen. Haar vertrouwde vak kwam mooi van pas in het politieke domein. Ik mag haar namens jullie natuurlijk heel hartelijk danken voor haar inzet en voor haar hebben we een cadeau dat we allemaal kennen: een mooi geschenk, gemaakt door Tineke van Geels in de kleuren van Midden-Delfland. Ik zal het even laten zien, voor degenen die het niet kennen. Dit is hét afscheidsgeschenk voor degenen die definitief de gemeenteraad verlaten. Ik zeg niet wat erin zit maar onderop staat "Bedankt voor uw inzet voor de Midden-Delflandse samenleving". Dit gaan we langsbrengen bij Ria Heutink.

André Buitelaar heeft van mij in de gemeenteraad diverse keren het woord gekregen. Je begon vrijwel direct met spreken en soms ging dat zo snel dat ik weleens dacht dat je je had voorgenomen om je punt in één minuut te maken. Je hebt een korfbalachtergrond en misschien komt het daardoor. Je tactiek was om de tegenstander met een flitsende actie voorbij te gaan en dan direct te scoren. Het kan natuurlijk ook een afstandsschot zijn vanaf het vak van de verdediging, over het middenvak naar het aanvalvak en dan hup, zo in het mandje. Dat is een techniek die alleen de korfballers onder ons begrijpen. Het middenvak is allang verdwenen, dat is iets van heel vroeger, maar jij begrijpt het vast en daar gaat het natuurlijk om.

André was ook raadslid in de externe organen van de gemeente, namelijk in de commissies van de MRDH. Je was daar altijd aanwezig en je hebt ook trouw meegedaan aan de voorbereidingen in onze MRDH-groep. Dat was altijd tijdens het avondeten; we bereidden dan met elkaar de zaken in

regionaal verband goed voor, maar jij hebt jouw eigen taak in de commissies heel serieus genomen. Aan jou hadden en hebben we, mag ik wel zeggen, een goede ambassadeur van Midden-Delfland op regionaal niveau. Ik mag je dan ook voor jouw inzet in deze periode heel hartelijk danken en wellicht zien we je wel weer terug in de politiek. Dat zou zo maar kunnen want je staat op de lijst, en niet helemaal onderaan, dus de kans dat je terugkomt is aanwezig. Ook voor jou is er natuurlijk het cadeau in de kleuren van Midden-Delfland dat ik net heb laten zien. Ik breng het even naar je toe.

Dan kom ik bij Arie van den Berg. Arie is een raadslid uit het buitengebied, zo op het randje van de gemeente, tussen Delft en Overschie. Je zou haast een zangstem opzetten maar laten we dat maar niet doen. We kennen allemaal het liedje. Vanuit die plek heb je een druk werkzaam en bestuurlijk leven met het lidmaatschap van de gemeenteraad van Midden-Delfland als slagroom op de pudding. Het is een mooie combinatie, lid van de gemeenteraad zijn en een boerenbedrijf leiden. Altijd druk in de weer, met koeien of met de raad. Je liet de raad een aantal keren graag weten hoe de politiek toch vooral met het boerenbedrijf moest omgaan. Je schreef daar wel eens iets over op en dat moest iedereen vooral maar eens goed lezen. Jij kent als geen ander de ingewikkeldheden van nevenactiviteiten op een boerenbedrijf en van de overdracht van een boerenbedrijf aan een jongere generatie. Je kon de ambtelijke organisatie ook goed bijpraten over wat er echt speelt in de gangbare en in de biologische landbouw. Vandaag komt er een eind aan jouw periode als raadslid voor Midden-Delfland maar ik denk dat er zeker geen eind komt aan jouw verhaal over het boerenbedrijf. Die rol als ambassadeur heb je al zolang dat die in de komende periode nog wel niet zal worden afgesloten. Ik ken jou al vanaf de jaren '90, toen ik ooit met een delegatie en Piet Bukman een bezoek bracht aan jouw boerderij. Dat is echt al heel lang geleden. De tijd gaat snel maar jouw ambassadeurschap zal nooit stoppen, denk ik. Een ander feit is dat van alle raadsleden jij de meeste vragen hebt gesteld bij de lijst van ingekomen stukken. Dat is om ons als raad bij de les te houden, zou ik haast willen zeggen, want juist daar gaat het om brieven die aan de gemeenteraad zijn gericht. Arie, voor jouw inzet in de gemeenteraad krijg je ook het bekende cadeau. Je vindt er vast een mooie plek voor op de boerderij tussen Delft en Overschie. De laatste van deze reeks, voordat ik jullie allemaal ga bedanken, is Ellen Snethlage. Ellen zat vier perioden van vier jaar in de gemeenteraad, zestien jaar bij elkaar, dat is niet niks. In 2006 begon je als lid van de fractie van Mijn Partij!. Je kwam er destijds bij om Ed Roeling een beetje te helpen. Dat was volgens mij de gedachte. Na een korte periode werd je op enig moment zelfs fractievoorzitter en kon Ed het wat rustiger aan gaan doen. Dat was een spannende periode en het korte verhaal is dat je een poosje later opstapte en doorging als zelfstandige fractie. Zo kwam je uiteindelijk terecht bij jouw partij, de PvdA. Vanuit die plek kon je voluit je politieke en persoonlijke opvattingen naar voren brengen. Je was ook voorzitter van de commissie, actief bij de MRDH-groep en leidde de gemeenteraden door de agenda. Als spreker van de PvdA was je zeer vasthoudend bij diverse onderwerpen en je bereidde die vele onderwerpen goed voor. Je vroeg vaak kritisch door over de personele reorganisatie en je kwam altijd op voor de zwakkeren in de samenleving. De afgelopen periode was je als enige lid van jouw fractie maar je had wel een steunfractie. De commissieleden zaten altijd op de achtergrond en deden goed werk, zodat de groep om je heen veel groter was dan een eenvrouwsfractie. Het was een enthousiaste groep. Er komt nog een moment van reflectie waarin we terugkijken op jouw bijdrage aan het openbaar bestuur, maar dat komt niet vanavond maar op een later moment. Daar kan ik nog niets over zeggen maar nu krijg je het afscheidscadeau. Je vindt er vast een mooie plek voor op de tafel in de woonkamer, misschien wel naast de geboorteklompjes die je zo'n vijftien jaar geleden vanuit het gemeentehuis hebt ontvangen tijdens een bezoek van de griffier en de burgemeester. Dat is zo de traditie bij leden van de gemeenteraad die kinderen in hun midden mogen verwelkomen. Dan tot slot: iedereen heel hartelijk bedankt voor jullie inzet. Straks kunnen jullie een cadeau meenemen maar nu gaan we aan iedereen een bloemetje uitreiken.

We hebben een plek ingeruimd voor de fractievoorzitters van de OGP Midden-Delfland en het CDA om het woord te voeren. Het mag vanaf het spreekgestoelte want dan bent u goed in beeld. Mag ik de fractievoorzitter van de OGP Midden-Delfland vragen?

De heer **Jongsma**: Goedenavond allemaal. Namens de OGP Midden-Delfland nemen we vanavond helaas afscheid van twee raadsleden. Een afscheid was voorzien en de andere was niet voorzien. Laten we beginnen met het onvoorzien afscheid en dat is André. Helaas is het niet gelukt om jou terug te laten keren in de raad. Dat hadden we graag gewild omdat je een aanwinst was voor onze

fractie. Acht jaar geleden ben je begonnen als commissielid en in de afgelopen jaren ben je doorgegroeid tot een volwaardig en actief raadslid. De burgemeester noemde dat ook al. Je hebt je tijdens raadsperiode met name gericht op sportverenigingen, de MRDH, de ruimtelijke tafel, verkeer, openbaar vervoer en Avalex. Dat zag je terug in de raad. Jij was degene die voor het eerst weer een terugkoppeling gaf van de overleggen in MRDH-verband. Dat hadden we wel een beetje gemist in de commissie. Gelukkig gaf dat navolging. Daarnaast bleef je aandacht vragen voor de verkeersveiligheid van de kruising bij de Oude Veiling en voor de inrichting van de Maassluiseweg. Ik zeg bewust 'éénrichting' want we weten nog niet welke richting het wordt. Daarnaast gaf je ons binnen de fractie veel input over het groene Midden-Delfland en jij was onze man voor de digitale publicaties, de nieuwsbrief en de digitale vergaderingen. Dat verzorgde jij allemaal. Ook in coronatijd konden we op jou rekenen. Maar waar wij jou gaan missen, zijn anderen vast blij dat papa meer tijd heeft. Sinds anderhalf jaar ben jij vader van Nout en voor hem heb je nu meer tijd. Jij weet als geen ander dat we allemaal een dag per week kwijt zijn aan de gemeenteraad en die kun je nu aan je lieve kindje besteden. Geniet ervan, en nogmaals dank voor je inzet. En natuurlijk ook een bos bloemen.

Wat wel was voorzien, was het afscheid van Ria. Ik richt me even tot de camera, Ria, want ik weet dat je zit te kijken. Hoewel het was voorzien, valt het altijd zwaar en nu moeten we het ook nog op z'n coronaas doen, weer met schermpjes, maar goed, het is niet anders. Vier jaar geleden ben jij overgehaald om als raadslid op de lijst van OGP Midden-Delfland te gaan staan. Dat deed je vol enthousiasme en die taak heb je ook uiterst serieus opgepakt. De burgemeester zei het daarnet al: zorg, onderwijs en cultuur waren echt jouw onderwerpen. Je hoopte op deze terreinen stappen te zetten. Je vroeg meer aandacht en geld voor kunst en cultuur en goed onderwijs, en je was kritisch op uitgaven in de jeugdzorg. Stapjes zijn er wel gezet. Je was scherp op meer geld voor cultuur, je wilde een Jeugdraad en aandacht voor lezen. Jouw peptalk heeft er zeker toe bijgedragen dat er nu een Leescafé in Schipluiden is. Maar voor jou gaat het allemaal niet snel genoeg maar eerder een beetje te langzaam. Daarom verwacht je buiten de raad meer voor onze gemeente te kunnen bereiken. Concrete klussen oppakken en afronden. Ria, ook jouw inbreng binnen de fractie zullen we missen, niet alleen redactioneel maar ook bij de onderbouwing van argumenten. Je wist altijd wel een artikel te vinden dat jouw betoog ondersteunde. Goed voorbereid, en dat is wat je op dit moment een beetje mist binnen de gemeenteraad: een goed debat waarin we elkaar op basis van argumenten aan het denken zetten en weten te overtuigen. Dat wil je de raad dan ook graag meegeven: meer debat op basis van argumenten. Ook voor jou geldt nu dat je meer tijd voor andere leuke dingen krijgt, zoals familie, vrienden, reizen en poëzie. Jij vindt een algemene beschouwing of een partijprogramma zonder gedicht niet compleet. Nu jij dit niet meer doet, zal ik een poging wagen, speciaal voor jou.

"Pluk de dag,
Zelfs op een dag dat niet alles wil lukken,
Valt er meestal toch wel iets te plukken,
zodat je ook bij tegenslag,
toch nog wel iets hebt aan de dag."

De **voorzitter**: Het woord is aan de fractievoorzitter van het CDA.

De heer **Zwaard**: Halverwege de periode 2014-2018 werd Arie van den Berg raadslid in onze mooie gemeente. Je nam de plaats in van Bert van der Kooij, een agrariër, net als jijzelf. Door je ruime bestuurlijke ervaring, eerder opgedaan bij onder andere het hoogheemraadschap van Delfland, sloot je zonder al te veel moeite naadloos aan bij onze fractie. Wij hebben jou leren kennen als een wijs iemand die goed doordacht en met de juiste argumenten deelnam aan de debatten. Dat jouw interesse uitging en nog steeds uitgaat naar de agrarische sector was vanzelfsprekend en voor de hand liggend. Maar jouw inbreng ging veel verder. Bij alle onderwerpen die de revue passeerden, had je een goede inbreng die alom werd gewaardeerd. De afgelopen vier jaar waren ook bewogen jaren. De burgemeester haalde het net al aan: het overlijden van Hans Horlings, deze week alweer twee jaar geleden, liet diepe sporen achter, niet alleen bij ons als CDA maar bij de gehele raad. Toch kijken wij terug op vier goede jaren waarin we als fractie, raad en college op een positieve manier met elkaar zijn omgegaan en mooie dingen hebben bereikt. Als nalatenschap, Arie, heb jij met jouw visiestuk op de toekomst van ons agrarisch Midden-Delfland een goede voorzet gegeven voor de morgen nieuw te installeren gemeenteraad. Jouw brede kijk die je in dit stuk tentoonspreidt, gaat ons zonder twijfel van dienst

zijn in de voor ons liggende jaren. Daarnaast, Arie, hebben wij jou leren kennen als een aimabel mens die als nestor in onze fractie iedereen in zijn of haar waarde liet, naar ieders inbreng geduldig luisterde maar die ook niet schroomde om een mening te ventileren. Arie, het was een voorrecht om samen met jou het CDA-geluid in onze gemeenteraad te mogen verwoorden. Wij gaan jouw inbreng dan ook zeer zeker missen. Anderzijds mag jij ervan uitgaan dat wij jouw werk in de komende jaren zullen voortzetten. We zullen daarbij ook niet schromen om daar waar nodig jouw advies in te winnen. Arie, voor nu alvast bedankt, ik zal dadelijk een mooi boeket halen, en later komen we nog op gepaste wijze bij elkaar om de dank naar jou verder vorm te geven en uit te spreken. Arie, namens de CDA-fractie maar ik denk ook namens de hele raad, heel veel dank en het ga je goed.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Gebben.

De heer **Zwaard**: Ik was nog niet klaar.

De **voorzitter**: We moeten nog even wachten.

De heer **Zwaard**: Ik weet niet wat André in petto heeft voor Ellen Snethlage maar namens onze fractie zullen wij ervoor zorgen dat morgen bij de andere afscheidnemende raadsleden een klein teken van waardering wordt bezorgd. Dat is niet omdat wij blij zijn dat jullie weggaan maar omdat we blij zijn met de manier waarop we de afgelopen vier jaar met elkaar hebben kunnen debatteren en werken in deze raad. Ik denk dat het een verademing was ten opzichte van de periode daarvoor. Ik hoop voor degenen die blijven zitten, en dat zijn gelukkig de meesten, dat we ook in de toekomst vol respect en op een fatsoenlijke manier met elkaar om kunnen blijven gaan. Ik denk dat we dat in de afgelopen periode zeker gedaan hebben en daarom komt als blijk van waardering ook naar jullie een klein boeketje toe.

De **voorzitter**: Dan is nu het woord aan de heer Gebben.

De heer **Gebben**: Ik ben een beetje vreemde eend in de bijt maar ik wil allereerst natuurlijk alle vertrekkende raadsleden hartelijk danken voor de goede samenwerking. Ik sta hier in het bijzonder voor Ellen Snethlage, een eenmansfractie en haar eigen fractievoorzitter. Ik dacht, samen met Desiree Langeveld en andere raadsleden dat we jou niet kunnen laten gaan zonder een woordje te spreken. Bij dezen wil ik dat namens de hele raad doen. Jij bent met zestien jaar, naar ik heb begrepen, het een na langstzittende raadslid. Je hebt altijd baas boven baas maar dat maakt jou wel bijzonder. Je bent, zoals de burgemeester al zei, begonnen bij Mijn Partij! en via een eenmansfractie bij de PvdA beland. Dat is een mooie carrière. Bij het Economisch Vestigingsbeleid van de MRDH zijn wij samen opgetrokken en dat heb ik altijd als zeer prettig ervaren. De afgelopen vier jaar was jij regelmatig de voorzitter van onze commissie en dat heb je met verve gedaan. Je bent een prettige persoonlijkheid met het hart op de goede plek. Bovenal ben je een gedreven raadslid. Door de verkiezingsuitslag ben je genoodzaakt te stoppen maar ik denk dat als het aan jou gelegen had, was je met verve doorgegaan. Namens de hele raad wil ik je bedanken voor je inzet voor deze gemeente en ik wil je alle goeds toewensen. Misschien zien we je zelfs over vier jaar weer terug, je weet het nooit. Het ga je goed.

De **voorzitter**: Zijn er nog anderen die het woord willen voeren? De heer Ringeling wil van het moment gebruikmaken.

De heer **Ringeling**: Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Zwaard, toen het ging om de raad in de afgelopen vier jaar en dat we op een heel goede en constructieve manier met elkaar zijn omgegaan. Ik vind het een groot goed dat we dat samen tot stand hebben gebracht, mede door de inbreng van de vier mensen die vanavond afscheid nemen: Ria, André, Arie en Ellen. Daarvoor heel veel dank. Ik hoop dat we dat de komende vier jaar, en de meeste mensen blijven zitten, kunnen continueren. Nu ik toch het woord heb, ga ik kort tegen die vier mensen iets zeggen. Ik begin bij de twee heren. André, jouw inbreng voor de OGP Midden-Delfland betrof de Maaslandse onderwerpen. Als Maaslander weet je als geen ander wat daar speelt. Dat heb je wat mij betreft, want zo heb ik dat ervaren, op een heel constructieve wijze gedaan. Je wist iedereen bij het onderwerp te betrekken op het moment dat je sprak. Helaas moet je stoppen. Van de vier mensen

die gaan, heb ik in mijn achterhoofd dat André misschien in deze periode toch nog aansluit omdat iemand anders kandidaat is om wethouder te worden. Dan kun je nog doorschuiven.

Het zal me blijven dat Arie in de eerste plaats heel gastvrij is. We mochten bij je thuis komen en je hebt ons heel gastvrij ontvangen en rondgeleid. Los van het feit dat het gezellig was, heb ik die middag en avond ook iets geleerd. Jij had de inbreng vanuit de agrarische sector. Eind 2021 heb je nog een heel uitgebreid essay geschreven en daar moeten we in de nieuwe raadsperiode nog iets mee doen. Het is de basis voor de komende periode. In het verleden, voordat je hier raadslid werd, was je lid van de ChristenUnie. Of heb ik nu verkeerd gegokt? We hebben je inbreng zeer gewaardeerd.

In de afgelopen periode was Ria de onderwijsspecialist. Als Ria sprak, waren ik en veel andere mensen stil omdat er dan echt een deskundige aan het woord was, niet alleen op het gebied van onderwijs maar in het verlengde daarvan ook op het gebied van jeugdzorg. Je hebt je ook hard gemaakt voor cultuur. Jouw deskundige inbreng is zeer gewaardeerd en daar zullen we verder op voort borduren.

En nu Ellen, mijn buurvrouw ter rechterzijde. Helaas moet ik nu naar het hoekje opschuiven. Jij stond binnen de raad bekend als de persoon die opkwam voor sociale rechtvaardigheid. Je hebt plannen voor sociale woningbouw bekritiseerd en je probeerde de sociale component in de woningbouw op te schroeven. Kansengelijkheid voor mensen, armoedebestrijding, dat waren de punten waarbij je hier in de raad een voortrekkersrol had. Dat is breed gewaardeerd. Ellen wist waarover ze sprak omdat ze op deze onderwerpen heel deskundig was. Jij was een van de twee commissievoorzitters en volgens mij hebben wij mede dankzij jouw voorzitterschap goede discussies gevoerd. Ik wil je danken en ik hoop nog ergens dat het niet het laatste is dat je voor de gemeente doet. Ik weet niet precies hoe dat zou moeten als je niet meer aan deze tafel zit maar ik hoor graag creatieve ideeën. Dank voor je inzet.

De **voorzitter**: Dan is het woord aan degenen die afscheid nemen. Ik wil met Ellen Snethlage beginnen.

Mevrouw **Snethlage**: Dit is de laatste keer dat ik als raadslid kan zeggen "Dank u wel, voorzitter". Mederaadsleden, college, griffier, luisteraars en kijkers zowel thuis als op de tribune: dat is de laatste keer, vooralsnog, dat ik dat als raadslid zeg. Bij de uitslag van de verkiezingen heb ik al gedreigd dat ik elke maand zou terugkomen om in te spreken bij commissie of raad. Hoedt u maar, want als burger heb je soms meer rechten dan als raadslid. Vandaag sta ik voor u met ambivalente gevoelens. Het was namelijk niet mijn keuze om te stoppen met het raadswerk. Daarentegen zijn het wel zestien mooie jaren geweest waarin ik samen met mijn verschillende fracties veel heb kunnen betekenen voor de inwoners, en daar ben ik dankbaar voor. Namens de Stichting Centrum-West kwam ik, nu circa achttien jaar geleden, inspreken bij een commissievergadering. Ik had toen echt niet verwacht dat ik nu hier zou staan. Ook mensen die mij van daarvoor kennen, weten dat ik iets doen in de politiek op zijn zachtst gezegd niet ambieerde. Maar anderen zullen zeggen dat het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Mijn moeder was meer dan tien jaar wethouder van de PvdA in de gemeente Bussum. Toen ik insprak, waren er vier fracties en slechts een van die vier bleek echt te luisteren naar wat sprekers zeiden. Ik sprak in over het Centrumplan van Den Hoorn. U begrijpt, dat is nog steeds niet opgelost. Vlak daarna kwam ik in een klankbordgroep over dit onderwerp. Deze is, net zoals de volgende vijf klankbordgroepen, een stille dood gestorven zonder dat je daarover vanuit de gemeente iets hoort. Maar dat is een ander punt waarover ik het vanavond niet wil hebben. Ik ben toen, samen met Ed Roeling, bij de verkiezing als fractie Mijn Partij! in de raad gekomen. We groeiden via twee en drie naar vier zetels en tenslotte werd ik fractievoorzitter. Helaas bleken er na een aantal jaren onoverkomelijke verschillen te ontstaan waardoor ik zelfstandig verder ben gegaan. Na enige tijd kwam ik terug bij mijn roots in de intussen zelfstandig bestaande PvdA, werd lijsttrekker, fractievoorzitter en ging verder in de raad. De afgelopen periode werd ik door een geweldig team ondersteund. Zij zijn nu helaas ook gedwongen te stoppen met het raadswerk. We zullen nog gezamenlijk afscheid nemen van het raadswerk en ik gun alle fracties net zulke goede commissieleden en net zulke goede ondersteuning. Nu ik hier sta, heb ik nog de kans om een aantal personen toe te spreken. Ik wil in eerste instantie iedereen bedanken voor de mooie woorden die aan mij zijn gericht. Ik zal ze koesteren.

Een aantal gezichten binnen het gemeentehuis en de gemeenteraad waren en zijn nog steeds constante factoren. De bodes zorgden ervoor dat we alle stukken voor de vergadering thuis in de

brievenbus kregen en dat we allemaal hapjes en drankjes kregen. Ik kan ze daarvoor niet genoeg bedanken. Zij zijn de stille krachten op de achtergrond die lang niet altijd de waardering krijgen die ze verdienen. Ook de ambtenaren die in de loop der jaren vooral op de achtergrond veel werk hebben verricht, krijgen niet voldoende lof voor wat ze doen. Ook hen wil ik bedanken voor alles wat ze in die jaren gedaan hebben.

Arjan, onze griffier, stond altijd met raad en daad voor ons klaar. Neutraal, behulpzaam, en altijd tot steun. Ook was hij altijd bereid je wat realiteitszin bij te brengen over mogelijkheden en onmogelijkheden van de gedachte die je had. Verder denk ik natuurlijk met heel veel plezier terug aan de door hem georganiseerde raadsuitjes, bijvoorbeeld een bezoek aan de musical Cats en aan de bijzondere etentjes, Madurodam, de Euromast, om er maar een paar te noemen. En ook denk ik terug aan de mooie quizzen die dan werden gehouden. Een fantastische tijd was dat. Arjan, heel erg bedankt voor wat je in die jaren voor de raad en mij in het bijzonder hebt gedaan.

Als burgemeester nam Arnoud mij zestien jaar geleden bij de hand om tijdens de koffie iets over het reilen en zeilen van de gemeente te vertellen. Oldtimers, op het water zijn, orgelspelen en nog veel meer zaken bleken voor ons een gezamenlijke interesse. We hebben bij jou in de tuin vroeger gezellige barbecues gehad, met jou achter de tap. Een traditie die helaas verdwenen is. Veel hebben we samen meegemaakt en ook voor jou komt er straks een einde aan je officiële betrokkenheid bij de gemeente. Ik zal de koffiebezoekjes bij jou op het gemeentehuis zeker gaan missen. Dank je wel voor alles.

Ed wordt naar mijn mening niet altijd voldoende gewaardeerd. De humor waarmee je verantwoording aflegde over je vertegenwoordiging namens de raad bij de raadscommissie was altijd genieten. Je moet het nog maar eens een keer voor de anderen voordoen. Je kennis en geheugen zijn gigantisch. Het is alleen jammer dat de boodschap soms vertroebeld wordt door de manier waarop je hem brengt. Ik hoop dat de komende raad daar doorheen wil kijken en goed naar de inhoud wil luisteren. Ga vooral door met het luisteren naar de burgers, zeker omdat ik daar een van ben.

Joop en Frank, met jullie beiden heb ik ieder in een andere periode samengewerkt in de fractie en daarna buiten de fractie. Dank voor de gezelligheid en de goede samenwerking. Roy is terug van weggeweest in de raad, nu met een heldere, christelijke boodschap die ik in mijn rol als voorzitter van de Kerkenraad van de Remonstrantse Broederschap en als lid van de christelijke tak van de PvdA gaarne ondersteun. Blijf de boodschap uitdragen dat wij een verantwoordelijkheid voor de schepping hebben, en blijf de boodschap van de naastenliefde uitdragen. Dat is zeker in deze tijd echt nodig. Desiree weet dat ik het met het CDA altijd prima heb kunnen vinden. Onze gezamenlijke inzet voor de sociaal zwakkeren en de Wmo heeft tot veel goede samenwerkingen en veel resultaten geleid, en ook tot gezamenlijk borrelen. En dat gaan we ook zeker blijven doen. Samen met André Gebben zat ik in de adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat van de MRDH. Zodra we wat zeiden, wist iedereen dat we gingen spreken over het groen als economisch gebied. Wat zijn we daar vaak goed mee weggekomen en wat hadden we samen veel plezier. Ik hoop dat je de kans krijgt om dit voort te zetten.

Samen met Niek commissievoorzitter zijn, is iets dat ik met heel veel plezier heb gedaan. We vulden elkaar aan, met ieder een eigen stijl, en het met elkaar bepalen wie welke avond zou voorgaan, ging altijd soepel. Dank daarvoor.

Roger kwam als nieuweling in onze raad en zat net als de PvdA in de oppositie. We konden het op veel punten zeker goed met elkaar vinden. Mooi zoals jij de samenwerking zoekt voor belangrijke D66-onderwerpen. Houd dat vol.

En dan wil ik er toch nog even bij stilstaan dat we in de afgelopen zestien jaar ook echt afscheid hebben moeten nemen van mooie mensen die veel voor de gemeente hebben betekend en die de gemeente een heel warm hart toedroegen. Ik heb zowel Annie als Hans nog geregeld in mijn gedachten gehad bij onze reacties op agendapunten. Ik hoorde hen dan reageren. Ik zal hen ook niet vergeten, en dat geldt vast ook voor veel anderen die hen gekend hebben. Wat vergeten betreft: ik hoop ook dat we de PvdA in de komende vier jaar niet gaan vergeten. Daarom heb ik voor zowel de bodes als voor Arjan en Arnoud een roos meegenomen die ze in hun tuin kunnen zetten, zodat we op vijf plekken de PvdA tot bloei kunnen zien komen. Hopelijk gaan ze de rozen liefdevol vertroetelen. De bodes zijn natuurlijk veel te bescheiden om naar voren te komen. Of komen jullie toch naar voren?

Voor de zes fracties heb ik ook iets meegenomen. Ik heb wat bakstenen meegenomen. Dan kunnen jullie gaan bouwen. Iedere fractie krijgt zijn eigen setje maar per fractie zijn dat er zo weinig dat jullie moeten samenwerken om passende woningen voor iedereen te kunnen gaan

bouwen. Degenen die ik niet persoonlijk heb genoemd, wil ik ook bedanken, voor de samen- en de tegenwerking. Ik hoop dat jullie er met zijn allen in de komende periode iets heel moois van gaan maken. Ik wens jullie daar heel veel sterkte bij en tot ziens bij het inspreken.

De **voorzitter**: Ik geef nu graag het woord aan André Buitelaar die namens zichzelf gaat spreken. Neem de tijd.

De heer **Buitelaar**: Inderdaad, ik spreek namens mijzelf. Een jaar of acht terug fietste ik op een doordeweekse avond eens naar het Trefpunt of de Hoornbloem. Ik heb het niet opgezocht maar het was een van die zaaltjes waar we elkaar in de dorpen tegenkwamen voor de cursus van de OGP Midden-Delfland over gemeentepolitiek. Deze cursus is recent ook georganiseerd, alleen nu gelukkig door de fracties gezamenlijk. Dat is een goede ontwikkeling. Na die cursus had ik er ineens een hobby bij. Een heel interessante hobby die ook nog eens iets kan betekenen voor de gemeente. Iets anders dan de jaren vrijwilligerswerk bij Korfbalvereniging ODO. In de vorige periode heb ik in de fractie en in de commissie een flinke kijk in de keuken kunnen nemen. Misschien wel door deze ervaring dacht ik: hoe ga je dat ooit combineren met andere bezigheden als een normale baan, sport, en een beetje je vriendschappen onderhouden? Dankzij een flexibele partner en werkgever is dat in ieder geval wel gelukt en hen wil ik allereerst danken. Natuurlijk ook een shout-out naar iedereen in de raad die dat in de afgelopen vier jaar heeft kunnen fixen. Ik zei net dat het combineren is gelukt en ik had er eigenlijk wel zin in om nog eens vier jaar door te gaan met het me inzetten voor deze gemeente. Eigenlijk was die zin in de verkiezingstijd zelfs wel toegenomen. Als je dan praat over het in stand houden van het open weidegebied, het aanpassen van de omgeving aan het klimaat, het groener krijgen van de dorpen en bereikbaarheid niet verwarren met extra wegen, rotondes en stroken, dan denk je dat er genoeg te doen is. Helaas is het anders geworden. Juist op het laatste punt, verkeer, heb ik de laatste jaren veel bijgeleerd en dat had ik best willen gebruiken. Op dit punt zit een kleine frustratie want in Maasland is dat iets dat al die jaren nog steeds niet is verbeterd. Het is nog steeds niet gelukt om dat beter te maken voor de inwoners terwijl het volgens mij niet zo ingewikkeld hoeft te zijn. U weet het al, ik heb het natuurlijk over het kruispunt bij de Oude Veiling. Jaren terug dacht ik in oplossingen zoals een rotonde, doseerlichten en dat soort ingewikkelde dure maatregelen maar de laatste jaren heb ik geleerd je dat je moet ontwerpen voor het verkeer dat je wilt verwerken, en niet om alleen maar verkeer aan te trekken. Ik wil de nieuwe raad op dit punt echt heel veel succes wensen want dit kruispunt komt steeds terug. Natuurlijk spreek ik de verwachting uit dat het de nieuwe raad wel lukt hier tot een verbetering te komen die is gericht op het verkeer, wat we op dit punt willen voor onze inwoners en bezoekers op de fiets, lopend of rijdend. Ik denk dat alle onderzoeken nu wel zijn gedaan. Ik zal het verder kort houden. Veel dank aan de andere leden, het college, de griffie, de bodes en de ambtenaren voor de fijne samenwerking in de afgelopen tijd. Ik vond het een eer en erg leuk.

De **voorzitter**: De volgende spreker is Arie van den Berg.

De heer **Van den Berg**: Geachte raad, zal ik maar zeggen. Ik wil even terug naar wat Roy Ringeling heeft gezegd. Ik denk dat mijn visie op de landbouw een ChristenUnievisie is. Ik zie daar een verandering in, ook binnen het CDA en in mijn eigen fractie. Er wordt heel erg gediscussieerd over hoe ik over de landbouw denk. De mensen die nu voor het CDA in de Tweede Kamer zitten, hebben een andere visie op de veranderingen in de landbouw en hoe dat zou moeten. Je ziet daar dus wel een verandering. Ik heb ooit, in een grijs verleden, GPV gestemd vanwege hun heel sterke Tweede Kamerleden. Volgens mij is de GPV een van de voorgangers van de ChristenUnie. Daar zit de link waar we elkaar herkennen.

Ruim vijf jaar geleden, in de vorige editie, kwam ik in de raad. Ik zie wel verschillen tussen die twee perioden en ik vind deze vier jaren een periode van goede samenwerking. Ik heb samen met Rob Zwaard de coalitiebesprekingen gevoerd en toen hebben we geprobeerd iedereen mee te nemen. Ik hoop dat dat in de komende periode weer gebeurt. Neem iedereen mee. Je hebt een coalitie en je hebt een oppositie maar die heb je nodig om een goede coalitie te kunnen zijn. Het is gewoon niet anders. Dat hebben we de laatste vier jaar volgens mij met elkaar best goed gedaan. Er blijven verschillen en dat is maar goed ook, laten we het niet allemaal eens zijn met elkaar want dan schiet het niet echt op. We moeten die verschillen ook blijven uitdragen. Dit was best een fijne raad.

En dan iets over onze mooie gemeente. Ik kijk ook een beetje vanuit de agrarische kant. Ik zit in de koepel van de biologische landbouw en ik trek dus heel Nederland door maar waar ik ook in Nederland kom, vind ik eigenlijk geen enkele gemeenteraad die zo unaniem achter de landbouw staat. Ik kom dat bijna nergens tegen. Unanimiteit betekent niet dat we het met elkaar eens zijn. Er zijn verschillen in hoe we daarmee om willen gaan. De expliciete weerstand in sommige gemeenteraden als er maar een landbouwer opstaat, hebben we in deze gemeente niet en laten we daar zuinig en op een bepaalde manier ook trots op zijn. Dat doen we met elkaar en daardoor zijn we ook nog steeds die heel kleine groene open vlek tussen de grote steden en het Westland. Op die manier kunnen we doorgaan met een eigen gemeenteraad van een gemeente met 20.000 inwoners. Laten we ons daar goed van bewust zijn en laten we dat goed met elkaar blijven doen. Nog kort iets over de afgelopen vier jaar. Ik heb de bezoeken aan organisaties en de werkbezoeken gemist. Iedereen heeft dat gemist. Zeker als fractie gingen we regelmatig op werkbezoek, niet alleen bij bedrijven maar ook bij organisaties. Door corona hebben we twee jaar stil gestaan. Dat is heel erg jammer want door die bezoeken hield je contact met de omgeving, maar het was niet anders. Ik ga ervan uit en ik hoop dat het coronavirus zich de komende herfst rustig houdt zodat jullie in de komende periode weer werkbezoeken kunnen afleggen. Het is belangrijk om dat te blijven doen.

Dan nog een speciaal woordje voor Ellen Snethlage en Niek Knaap. We hebben twee heel goede commissievoorzitters gehad. De voorzitters zijn heel erg bepalend voor de manier waarop de discussie in de commissie verloopt. De raad is heel belangrijk want het komt op de politiek aan als we er in de commissie niet uitkomen, maar in de commissie gaat de discussie over de inhoud. Je moet elkaar dan de ruimte geven. In de afgelopen vier jaar, in tegenstelling tot de jaren ervoor, hebben we heel prettige voorzitters gehad die iedereen goed aan het woord lieten en daarbij een onafhankelijke rol innamen. Ik vind dat ontzettend belangrijk.

En wees als raad burgergericht. Laten we burgergericht blijven denken want daar doen we het in feite voor. Nogmaals, met verschillen, en er is niets mis mee als die soms worden uitvergroet. Verder dank aan de griffier en aan de voorzitter van de raad. Ik ken Arnoud al heel lang want wij kwamen uit dezelfde kerkelijke gemeente. Ik woon in kerkelijk Overschie want kerkelijke grenzen zijn niet hetzelfde als gemeentegrenzen. Arnoud kwam uit Overschie. Het was daarom ook een herkenning om in de raad terug te zijn. Ik dank jullie allemaal dat ik dit heb mogen doen. Het was voor mij een eer om volksvertegenwoordiger te zijn en ik denk dat iedereen dat goed moet beseffen. We moeten nu zoeken en schrapen om volksvertegenwoordigers te vinden maar in deze gemeente is dat volgens mij nog steeds uitstekend gelukt. Laten we daar trots op zijn. Ik dank jullie voor de samenwerking en ongetwijfeld vast nog ergens tot ziens.

De **voorzitter**: Dank voor alle mooie warme woorden die zijn uitgesproken. Degenen die ons verlaten: het ga jullie goed. Degenen die blijven, zien we morgen terug in een andere bijeenkomst. Ik heb in ieder geval terug kunnen kijken op vier heel mooie jaren met u en dat zeg ik ook namens de griffier. Neemt u vooral uw afscheidscadeau mee en we gaan nog een foto maken. Dat vind ik eigenlijk wel leuk. Voordat we zover zijn, laat ik nog een keer de hamer vallen.

9. Sluiting

De **voorzitter**: De vergadering is gesloten.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van de gemeente Midden-Delfland op 24 mei 2022.

de griffier,
A. de Vos

de voorzitter,
A.J. Rodenburg